

Rigsdagstidende.

1857. Forhandlingerne paa Landstthinget. № 46.

Ottende Session.

31te Møde.

Løvedagen den 31te Januar.

(Fortsat.)

Schou (fortsat): Jeg udtalte, og jeg maa fremdeles vedblive det, at, ligesom det er Tilfældet, at, naar Fæsteren er død, og Gaarden altsaa er fæstleddig, nemlig, at det da er Godseierens fulde, frie Eiendom, saaledes som den nuværende Lovgivning er, og at han altsaa til den Tid er fuldt berettiget til at sælge den paa hvad Maade, han bedst vil og kan, og tage dens fulde, Priis, — saaledes mener jeg, at man ikke ganske maa oversee dette, om vi ogsaa faae en Lov som denne, hvorefter Fæsteren strax kan forlange sin Gaard tilkjøbs af den Grund, at Godseieren ikke nu, saalænge den er i Fæste, kan sælge den. Det troer jeg, at vi ikke ganske bør oversee, thi jeg troer ikke, at den Berettigelse, som man henter fra det Historiske eller fra den tidligere Lovgivning, ligesom tillader os at gaae saavidt. Imidlertid har jeg udtalt, at jeg vil stemme for Loven, som den er, og jeg beroliger mig dermed, at saamange dygtige Mænd og endog vore første Jurister have været med ved de tidligere Udarbejdelser af Lovforslaget i en Retning, som endogsaa gik videre, og at de ikke fandt Betænkelighed derved. Men min indre Følelse siger mig, at jeg kunde meget ønske, at der i denne Henseende stete den Forandring ved § 38, at, naar Godseieren vil beholde Gaarden og give enten $\frac{1}{3}$, som her er foreslaaet, eller hvad der muligt kan blive nærmere bestemt: $\frac{1}{4}$ eller, rettere sagt, en Dvotadeel, som i den endelige Lov maatte blive

bestemt, at han da uden videre skulde have Berettigelse til at beholde sin Gaard; og derfor troer jeg, at, naar den sidste Deel af det første Stykke derfra: „erklærer Bonden derpaa, at han vil overtage Gaarden“ gik ud, saa vilde det første Stykke af Paragraphen kunne blive staaende, som det er. Da jeg nu engang har Ordet, skjøndt det maaskee kunde være rigtigere at vente med at udtale sig indtil Lovens endelige Vedtagelse ved 3die Behandling, — jeg skulde dog antage, at Loven gaaer igjennem, og at den i ethvert Fald gaaer til 3die Behandling — saa troer jeg dog, da det nærmest slutter sig til denne Paragraph, at burde udtale, hvad jeg efter min Overbeviisning kan ansee for rigtigt. Det, denne Lov gaaer ud paa, er at afløse Fæstet og lade det overgaae til Selveiendom.

Hvad der egentlig har fremkaldt denne Sag fra først af, det har været det, at Fæsteren ikke havde nogen Sikkerhed for, at, forsaavidt han efterlod sig Livsarvinger, som han ønskede skulde have Gaarden efter ham, disse da kunde erholde den paa rimelige Vilkaar. Naar vi kunne faae ordnet Sagen derhen, at vi sørge for, at Fæsteren faaer den Sikkerhed, at hans Efterladte kunne faae Gaarden paa rimelige Vilkaar, eller i modsat Fald, naar Godseieren ikke vil bortfæste sin Gaard eller overlade den paa de Vilkaar, som Bonden fandt rimelige, da maatte Godseieren have Berettigelse til at afløse den Forpligtelse, der laa paa Gaarden, ved en Pengesum, som blev udbetalt til Fæsterens Arvinger; naar det stod saaledes, kunde Fæsteren med Rolighed og Sikkerhed arbejde for sin Gaard som fuld Eiendom, og han levede ikke, som man siger, paa Naade for,